

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ (๑) เพื่อศึกษาเรื่องบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท (๒) เพื่อศึกษาอานิสงส์ของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท (๓) เพื่อศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการทำบุญในสังคมไทย จากการศึกษาผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัยเป็นดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องอานิสงส์ของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท โดยทำการศึกษา ๓ หัวข้อ คือ (๑) บุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท (๒) อานิสงส์ของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท (๓) วิเคราะห์พฤติกรรมการทำบุญในสังคมไทย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ บุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท

จากการศึกษาวิจัยเรื่องบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทนี้ ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้กล่าวถึงความหมายของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า บุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนา หมายถึง เครื่องขำระกิเลสสันดาน บุญคือความดี บุญคือกุศล บุญคือความสุข บุญคือความประพฤติชอบทางกาย ทางวาจา และทางใจ ดังนั้นบุญคือกุศลธรรมทั้งปวง ในส่วนประเภทของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนานั้น บุญมีทั้งหมด ๑๐ ประเภท ได้แก่ การทำบุญในพระพุทธศาสนาที่จัดได้ว่าเป็นบุญที่แท้จริงนั้นมีอยู่ด้วยกันทั้ง ๑๐ ประเภทเท่านั้น หรือที่เรานิยมเรียกกันว่า บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการนั่นเอง ได้แก่

- ๑) การให้ทาน คือ การบริจาคทรัพย์สิ่งของแก่ผู้ที่ควรให้
- ๒) การรักษาศีล คือ การสำรวม กาย วาจา ให้สงบเรียบร้อยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น
- ๓) การเจริญภาวนา คือ การสวดมนต์ทำสมาธิ อ่านหนังสือธรรมะ
- ๔) อปายณะ คือ การมีความเคารพอ่อนน้อมต่อผู้มีคุณธรรม
- ๕) เวยยาวัจจะ คือ การชวนช่วยช่วยเหลือในกิจที่ชอบ
- ๖) ปัตติทาน คือ การอุทิศส่วนบุญให้แก่ผู้อื่น
- ๗) ปัตตานุโมทนา คือ การอนุโมทนาในบุญที่ผู้อื่นทำ
- ๘) ัมมัสสวนะ คือ การฟังธรรม
- ๙) ัมมเทสนา คือ การแสดงธรรม

๑๐) ทิฏฐุชุกัมม คือ การปรับปรุงความเห็นของตนให้ถูกต้อง

วิธีการทำบุญในพระพุทธศาสนาเถรวาท ผู้วิจัยได้กล่าวถึง บุญญวิธี คือ วิธีการทำบุญในพระพุทธศาสนา ซึ่งมีทั้งหมด ๓ วิธี ได้แก่ การทำบุญด้วยวิธีการให้ทาน วิธีการทำบุญด้วยการรักษา และวิธีการทำบุญด้วยการเจริญภาวนา บุญญสมการ เป็นการทำบุญด้วยการบำเพ็ญเพียรสร้างบารมีเพื่อให้เกิดปัญญา บุญญสมการ เป็นการสั่งสมบุญของผู้ที่เป็นพระโพธิสัตว์ที่จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ในภพหน้า ส่วนบุญญเขต คือ เนื่อนาบุญในพระพุทธศาสนา คือ ผู้ที่จะทำหน้าที่ให้เกิดบุญเกิดกุศลแก่บุคคลทั่วไปเปรียบเสมือนเป็นที่นาให้คนหว่านเมล็ดพืชลงไป ที่นาดีจะทำให้พืชเจริญงอกงามได้ เนื่อนาบุญในพระพุทธศาสนาแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. เนื่อนาบุญชั้นสูงในพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี และพระอรหันต์ ตลอดจน พระปัจเจกพุทธเจ้า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งหมดนี้ได้ชื่อว่าเป็นเนื่อนาบุญชั้นสูงในพระพุทธศาสนาเถรวาท

๒. เนื่อนาบุญทั่วไปในพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระภิกษุสงฆ์ที่ยังไม่บรรลุนิพพาน แต่เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ บำเพ็ญเพียรภาวนา มุ่งหวังจะสำเร็จธรรมในวันข้างหน้า เป็นผู้ที่มีศีลวัตรไม่ต่างพร้อย

ในส่วนของการอุทิศบุญในพระพุทธศาสนา สามารถอุทิศบุญได้ ๒ วิธี คือ การอุทิศบุญด้วยวิธีการกรวดน้ำตั้งจิตอุทิศไปให้ และการอุทิศบุญด้วยวิธีการส่งอำนาจแห่งเมตตาจิตไปให้

๕.๑.๒ อานิสงส์ของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อานิสงส์ของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นต่างๆต่อไปนี้ คือ ความหมายของอานิสงส์ของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนา พบว่า อานิสงส์ของบุญ หมายถึง ผลที่จะได้รับคือผลตอบแทนที่บุคคลจะได้รับนั่นเอง หรือกระแสแห่งการไหลมาเนืองๆของสิ่งที่จะได้รับ สิ่งที่คุณคนพึงจะได้รับจากการทำความดีที่เรียกว่า เป็นบุญ เป็นกุศลที่ดีงาม อานิสงส์ของบุญในพระพุทธศาสนายังสามารถแยกออกเป็น อานิสงส์ที่ได้รับจากการถือศีลข้อที่ ๑ ถึง ข้อที่ ๕ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กล่าวถึงอานิสงส์ของการให้ทาน อานิสงส์ของการเจริญภาวนา อานิสงส์ของการให้ทานนั้น บุคคลที่ให้ทานพึงจะได้รับคือ ผู้ให้ทานย่อมเป็นที่รักที่พอใจของคนหมู่มาก สัตบุรุษผู้สงบยอมคบหาผู้ให้ทาน กิตติศัพท์อันงามของผู้ให้ทานย่อมขจรไป ผู้ให้ทานย่อมไม่ห่างเหินจากธรรมของคฤหัสถ์ ผู้ให้ทานหลังจากตายแล้วย่อมเกิดในสุคติโลกสวรรค์ และผู้ให้ทานย่อม มี สุขะ พละ อายุ วรรณะ

ในส่วนของอานิสงส์ที่จะได้รับจากการรักษาศีล คือ ผู้ที่รักษาศีลไม่ต่างพร้อย ย่อมเป็นผู้ไม่มีเวรมิถิยา เป็นผู้ไม่ต้องศาสตราอาวุธของมีคม เป็นผู้รอดปลอดภัยไม่มีภัยอันตรายใดๆทำร้ายได้

อานิสงส์ของการเจริญภาวนานั้น จะทำให้ได้ไปเกิดบนพรหมโลกหลังจากสิ้นชีวิต และทำให้ได้รับญาณทัศนะ ทำให้มีสติสัมปชัญญะ และทำให้กิเลสสิ้นไป

บุญญวิบาก เป็นการให้ผลของบุญที่บุคคลพึงจะได้รับจากการทำความดี ได้แก่ ผู้ที่มีอายุยืน เพราะในอดีตไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ผู้ที่ร่ำรวยมีโภคทรัพย์มาก เพราะในอดีตให้ทานมาาก ที่ฉลาดมีสติปัญญาดี เพราะในอดีตคบบัณฑิต ฝึกสมาธิเจริญภาวนามากและไม่ดื่มสุรายาเมา เป็นต้น

๕.๑.๓ วิเคราะห์พฤติกรรมการทำบุญในสังคมไทย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องอิทธิพลของบุญกับความเชื่อในสังคมไทย พบว่า ความหมายของอิทธิพลของบุญคือ กำลังของบุญที่จะส่งผลให้ผู้กระทำความดีได้รับผลสำเร็จ หรือ กำลังของบุญที่สามารถดลบันดาลนำพาความสุขความสำเร็จมาให้ ผู้กระทำความดี การทำบุญของคนไทย จะทำบุญใน ๓ ลักษณะ คือ บุญแท้ เป็นการทำบุญที่ถูกต้องตรงตามหลักในพระพุทธศาสนา ได้แก่ การให้ทาน การรักษาศีล การเจริญภาวนา บุญเทียม คือ การทำบุญอย่างหลงงมงาย มีความเข้าใจว่าสิ่งที่ทำนั้นเป็นบุญเป็นกุศล บุญก้ำกจัดกิเลสได้ ๓ อย่าง คือ ให้ทานเพื่อกำจัดความโลภ รักษาศีลเพื่อกำจัดความโกรธ เจริญภาวนา เพื่อกำจัดความหลง

คนไทยยังมีความเชื่อและเข้าใจเรื่องการทำบุญอย่างผิดๆ ทำบุญโดยขาดปัญญา คิดว่าสิ่งที่ตนทำนั้นเป็นบุญเป็นกุศล เห็นอะไรที่ผิดไปจากธรรมดารธรรมชาดาก็ทำการเช่นสรวงบูชา คิดว่าเป็นบุญไปหมด

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องอานิสงส์ของบุญในพระพุทธศาสนาเถรวาท ทำให้ได้รับความรู้ที่สามารถนำไปใช้ และเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไปนี้

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาวิจัยเรื่องอานิสงส์ของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ทำให้รู้ถึงการทำหน้าที่การให้ผลของบุญทำให้ได้ทราบว่าบุญในพระพุทธศาสนา บุญใดเป็นบุญแท้ บุญเทียม บุญสามารถกำจัดกิเลสได้อย่าง และทำให้ทราบว่าอานิสงส์ของที่เกิดจากการทำทาน รักษาศีลและการเจริญภาวนา มีอะไรบ้างให้ผลอย่างไร นี่คือ ประโยชน์ที่ได้รับอย่างเด่นชัด ที่ตัวผู้วิจัยได้รับการวิจัยเรื่องอานิสงส์ของบุญในพระพุทธศาสนาเถรวาทนี้ สำหรับประโยชน์ที่บุคคลอื่นจะได้รับและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ

(๑) ทำให้บุคคลมีความเข้าใจในเรื่องบุญแท้ คือ การให้ทาน การรักษาศีล การเจริญภาวนา มากขึ้น สามารถแยกแยะได้ว่าบุญใดเป็นบุญที่สูงสุดทำแล้วได้บุญมากที่สุด

(๒) ทำให้บุคคลได้รับทราบอานิสงส์ของบุญในแต่ละด้านของบุญแต่ละประเภทว่าบุญแต่ละประเภทมีอานิสงส์อย่างไร

(๓) ทำให้บุคคลเร่ร่อนช่วยในการทำความดีเพื่อสร้างไว้เป็นเสบียงไว้เลี้ยงตัวในภายหน้า

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่องอานิสงส์ของบุญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงเรื่อง บุญในพระพุทธศาสนาเถรวาท อานิสงส์ของบุญในพระพุทธศาสนาเถรวาท และ อิทธิพลของบุญกับความเชื่อในสังคมไทย สำหรับข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัยในการวิจัยครั้งต่อไปเกี่ยวกับเรื่องบุญมีดังนี้ คือ

- (๑) ควรมีการศึกษาเรื่องบุญที่มีผลต่อการเจริญรุ่งเรืองของชีวิต
- (๒) ควรมีการศึกษาเรื่องอานิสงส์ของบุญที่เป็นเหตุให้เป็นพระราชาบนสวรรค์ ว่ามีการสร้างบุญชนิดใดบ้าง
- (๓) ควรมีการศึกษาเรื่องการสั่งสมบุญมาอย่างไรในแต่ละภพชาติของพระพุทธเจ้าก่อนมาตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า